

Έκθεση αξιολόγησης Co-Bio

Με τη συμβολή όλων των εταίρων του Co-Bio
συγκεντρωμένη και συνταγμένη από το Κέντρο για τον
Διάλογο των Πολιτών

Περιεχόμενο

Εισαγωγή: Το έργο Co-Bio	σ. 3
1.Συν-δημιουργία βιοποικιλότητας - Οι έξι τοπικές περιπτώσεις εν συντομία	σ. 3
2.Η αξία και ο αντίκτυπος των πρωτοβουλιών Co-Bio	σ. 7
Χρήση ενός πλαισίου «δημόσιας αξίας» για την αξιολόγηση του Co-Bio	σ. 7
Η αξία του Co-Bio όσον αφορά τη βιοποικιλότητα και την ποιότητα του περιβάλλοντος	σ. 9
Η αξία του Co-Bio από την άποψη της καινοτομίας και της μάθησης	σ. 10
Η αξία του Co-Bio όσον αφορά τα δίκτυα και τις κοινωνικές σχέσεις	σ. 12
Η δημοκρατική αξία του Co-Bio	σ. 13
Η οικονομική αξία του Co-Bio.....	σ. 15
Συμπέρασμα: Η αξία και ο αντίκτυπος των έργων Co-Bio	σ. 15
3. Το Co-Bio ως διαδικασία συν-δημιουργίας.....	σ. 18
Σημεία μάθησης: Τι ήταν δύσκολο;.....	σ. 18
Σημεία μάθησης: Τι λειτούργησε καλά;	σ. 19
Συστάσεις για τους επαγγελματίες	σ. 21
Συστάσεις πολιτικής	σ. 23
Παράρτημα: Επισκόπηση των ερωτηθέντων.....	σελ. 24

Εισαγωγή: Το έργο Co-Bio

Το έργο Co-Bio (Συν-δημιουργία βιοποικιλότητας σε αστικές περιοχές) έχει ως στόχο να υποστηρίξει τη στρατηγική της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα έως το 2030, με ιδιαίτερη έμφαση στην αστική βιοποικιλότητα. Το έργο περιλαμβάνει εταίρους από την Δανία, την Αυστρία, την Πορτογαλία, την Ελλάδα, την Ουγγαρία και την Ιταλία και συντονίζεται από τον δήμο Vejle της Δανίας. Κατά τη διάρκεια του έργου, από την 1^η Οκτωβρίου 2023 έως τις 31 Μαρτίου 2026, το έργο Co-Bio πειραματίστηκε με μεθοδολογίες συν-δημιουργίας για την προώθηση της αστικής βιοποικιλότητας σε έξι ευρωπαϊκές πόλεις.

Το έργο Co-Bio είχε ως στόχο να ενθαρρύνει την ενεργό συμμετοχή και επιρροή των πολιτών στην τοπική τους κοινότητα και κοινωνία. Αυτό επιτεύχθηκε με την υποστήριξη φορέων του δημόσιου τομέα και της κοινωνίας των πολιτών στην απόκτηση ικανοτήτων, συγκεκριμένων μεθόδων και εργαλείων για τη συν-δημιουργία και τη διατομεακή συνεργασία με στόχο την ενίσχυση της βιοποικιλότητας.

Το έργο οργανώθηκε με τέτοιο τρόπο ώστε να υποστηρίζει τη συνεργασία και τη συν-δημιουργία, εμπλέκοντας τους εταίρους του έργου άμεσα ως διαμεσολαβητές των περιπτώσιολογικών έργων, όπου έχουν εκπαιδευτεί ως διαμεσολαβητές σε τοπικές διαδικασίες συν-δημιουργίας. Το έργο στοχεύει να γεφυρώσει το χάσμα δεξιοτήτων, γνώσεων και πρακτικών εργαλείων μεταξύ της τοπικής εφαρμογής και του ευρύτερου ευρωπαϊκού στρατηγικού και νομοθετικού επιπέδου, δηλαδή της Στρατηγικής της ΕΕ για τη βιοποικιλότητα 2030.

Το έργο Co-Bio έχει ως στόχο δύο πράγματα: 1. Να δοκιμάσει και να αναπτύξει μια μεθοδολογία συν-δημιουργίας βιοποικιλότητας, με αποτέλεσμα δύο δημοσιεύσεις που συνοψίζουν τη μάθηση και τις μεθόδους (σύνδεσμος προς τον Οδηγό για τη συν-δημιουργία αστικής βιοποικιλότητας και τα Επτά Κλειδιά – μια μεθοδολογία). 2. Να αναπτύξει και να εφαρμόσει μια τοπική πρωτοβουλία για τη βιοποικιλότητα σε καθεμία από τις έξι πόλεις που συνεργάζονται με μια συν-δημιουργική προσέγγιση, όσον αφορά τον συν-προγραμματισμό, τον συν-σχεδιασμό ή τη συν-υλοποίηση πρωτοβουλιών για τη βιοποικιλότητα σε συνεργασία με τους πολίτες και άλλους ενδιαφερόμενους φορείς.

Η αξιολόγηση εξετάζει και τις δύο αυτές φιλοδοξίες με τον ακόλουθο τρόπο: Το πρώτο τμήμα παρουσιάζει συνοπτικά τις έξι τοπικές περιπτώσεις Co-Bio. Τα δύο επόμενα τμήματα αναπτύσσουν μια αξιολόγηση ολόκληρου του έργου Co-Bio από δύο διαφορετικές οπτικές γωνίες: Πρώτον, διερευνώντας τον αντίκτυπο και τα αποτελέσματα που δημιούργησαν οι πρωτοβουλίες βιοποικιλότητας Co-Bio από την οπτική γωνία της δημόσιας αξίας. Δεύτερον, εξετάζοντας το Co-Bio ως ένα πείραμα συν-δημιουργίας: Τι μπορεί να μας διδάξει το Co-Bio σχετικά με τις διαδικασίες συν-δημιουργίας; Το τελευταίο τμήμα συνοψίζει τις συστάσεις προς τους επαγγελματίες και τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

1. Συν-δημιουργία βιοποικιλότητας: Οι έξι τοπικές περιπτώσεις εν συντομία

Το έργο Co-Bio περιλαμβάνει έξι περιπτώσεις συν-δημιουργίας βιοποικιλότητας που αναπτύχθηκαν και υλοποιήθηκαν από τους τοπικούς εταίρους σε καθεμία από τις έξι πόλεις. Παρακάτω θα βρείτε μια σύντομη περιγραφή των τοπικών περιπτώσεων, με έμφαση κυρίως στους ενδιαφερόμενους φορείς και τις δραστηριότητες, καθώς τα αποτελέσματα και ο αντίκτυπος των περιπτώσεων παρουσιάζονται στην ενότητα που είναι αφιερωμένη στην αξιολόγηση των περιπτώσεων. Πιο αναλυτικές περιγραφές των περιπτώσεων μπορείτε να βρείτε στον ιστότοπο του έργου, www.co-bio.vejle.dk.

Δανία: Ανάπτυξη των «Πακέτων Βιοποικιλότητας (Biodiversity Boxes)» για την τοπική κοινότητα, Skibet

Εταίρος: Δήμος Vejle

Συμμετέχοντες και συνεργασία: Ο Δήμος Vejle κάλεσε τους πολίτες του Skibet, μιας κοινότητας κοντά στην πόλη Vejle, να αναπτύξουν τοπικές δραστηριότητες για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα. Δημιουργήθηκε μια ομάδα εργασίας για τη βιοποικιλότητα αποτελούμενη από 13 κατοίκους, μεταξύ των οποίων ιδιώτες ιδιοκτήτες γης, μια ένωση ιδιοκτητών ακινήτων, η εκκλησία και τοπικοί εθελοντές.

Στόχος: Συμμετοχή των κατοίκων και των ενώσεων στη συν-δημιουργία συγκεκριμένων δράσεων για τη βιοποικιλότητα.

Δραστηριότητες: Η ομάδα συζήτησε την ιδέα ενός μεγάλου γενικού σχεδίου για τη βιοποικιλότητα, αλλά αποφάσισε να δημιουργήσει μια πιο πρακτική και προσιτή λύση. Αυτή η αλλαγή ενίσχυσε τη συμμετοχή της κοινότητας. Με τη βοήθεια του δήμου, μια μικρότερη ομάδα πολιτών ανέπτυξε πακέτα βιοποικιλότητας (biodiversity boxes) προσαρμοσμένα σε διαφορετικούς τύπους ιδιοκτητών γης (αγρότες, κήποι βιλών, κοινόχρηστοι χώροι κ.λπ.). Τα πακέτα βιοποικιλότητας (biodiversity boxes) περιλαμβάνουν φυτά, σπόρους, κουτιά φωλιών ή σπιτάκια για σκαντζόχοιρους και ενημερωτικό υλικό, διευκολύνοντας την άμεση έναρξη δράσεων για τη βιοποικιλότητα. Η έμπνευση προήλθε από τα «πακέτα γευμάτων (meal kits)», στα οποία παρέχονται όλα τα απαραίτητα.

Ιταλία: Δημιουργία κήπου βιοποικιλότητας στο Παλέρμο

Εταίρος: Η CESIE, μια ΜΚΟ που ασχολείται με την πολιτιστική, κοινωνική, οικονομική και εκπαιδευτική ανάπτυξη, καθώς και με την τυπική και μη τυπική εκπαίδευση και κατάρτιση.

Συμμετέχοντες και συνεργασία: Η CESIE σύναψε συμμαχία με την Euromadonie, ένα επαγγελματικό εκπαιδευτικό ίδρυμα και γραφείο ευρέσεως εργασίας στην περιοχή Rocella του Παλέρμο. Ο κήπος βιοποικιλότητας δημιουργήθηκε στον χώρο της τοπικής εκκλησίας. Η CESIE συνεργάστηκε με την Euromadonie και την τοπική εκκλησία, καθώς και με τοπικούς βοτανολόγους και περιβαλλοντολόγους για τη δημιουργία ενός κήπου με σκοπό τη διατήρηση και την προβολή ενδημικών και σπάνιων φυτικών ειδών που είναι εγγενή στη Σικελία. Τοπικά σχολεία, κάτοικοι και εθελοντές κλήθηκαν να συν-δημιουργήσουν τον χώρο μέσω ημερών φύτευσης, εργαστηρίων και συνεδριών αφήγησης ιστοριών.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Στόχος: Να δημιουργηθεί ένας πολυλειτουργικός χώρος που θα προάγει την εκπαίδευση, την έρευνα και την αναψυχή και θα ενσωματώνει τη βιοποικιλότητα στην καθημερινή ζωή της τοπικής κοινότητας μέσω της διαδραστικής μάθησης.

Δραστηριότητες: Δημιουργήθηκαν υπαίθριες αίθουσες διδασκαλίας, στις οποίες διοργανώθηκαν σεμινάρια, ξεναγήσεις και πρακτικές δραστηριότητες για σχολεία και πανεπιστήμια. Διαδραστικά εργαστήρια για την κομποστοποίηση, τη διατήρηση σπόρων και τις βιώσιμες πρακτικές καλλιέργειας με στόχο τη σύνδεση της επιστημονικής γνώσης με την παραδοσιακή σοφία.

Ελλάδα: Μαθησιακές δραστηριότητες και ένας πράσινος χώρος στις Πλαταιές

Εταίρος: Το ALLI, μια ΜΚΟ που δραστηριοποιείται στην ενίσχυση των διαδικασιών καινοτομίας, κυρίως στους τομείς της δια βίου μάθησης, της ανάπτυξης του ανθρώπινου κεφαλαίου, της αγοράς εργασίας και της κοινωνικής ένταξης.

Συμμετέχοντες και συνεργασία: Σε συνεργασία με τον δήμο και ένα τοπικό δημοτικό σχολείο, το ALLI διευκόλυνε την πρωτοβουλία «Δράση για την αστική βιοποικιλότητα» στην πόλη των Πλαταιών. Συμμετείχαν παιδιά, γονείς και εκπαιδευτικοί. Επί του παρόντος, το ALLI βρίσκεται σε διαπραγματεύσεις με διάφορους άλλους δήμους, οι οποίοι επιθυμούν να υιοθετήσουν την ιδέα της συν-δημιουργίας βιοποικιλότητας στα σχολεία.

Στόχος: Υποστήριξη μιας κοινότητας που δημιουργεί ισχυρότερους δεσμούς με τη φύση και μεταξύ των μελών της, καλλιεργώντας ένα κοινό αίσθημα ευθύνης για το αστικό περιβάλλον.

Δραστηριότητες: Διαδραστικές μαθησιακές δραστηριότητες με μαθητές του σχολείου σχετικά με τη σημασία της βιοποικιλότητας, τη σχέση τους με τη φύση και ένα γρίφο για τα τοπικά είδη και τα ενδημικά φυτά. Πρακτικές δραστηριότητες φύτευσης για μαθητές σε συνεργασία με δασκάλους και γονείς, που ολοκληρώθηκαν με όλους τους συμμετέχοντες να δεσμεύονται προσωπικά να φροντίζουν τον πράσινο χώρο.

Ουγγαρία: Ενίσχυση της βιοποικιλότητας στο Wekerletelep μέσω κοινοτικών δραστηριοτήτων

Συνεργάτης: Η GreenFormation, μια ιδιωτική επιχείρηση που εργάζεται για την προώθηση της πράσινης και κοινωνικής μετάβασης μέσω έρευνας, παροχής συμβουλών και συνεργατικών έργων.

Συμμετοχή και συνεργασία: Η GreenFormation διοργάνωσε μια σειρά κοινοτικών δραστηριοτήτων σχετικά με τη βιοποικιλότητα και ήρθε σε επαφή με τοπικούς εταίρους στο Wekerletelep, μια περιοχή στη Βουδαπέστη, ξεκινώντας την πρωτοβουλία «Wekerle – Naturally!». Αναπτύχθηκε συνεργασία με την οργάνωση πολιτών Transition Wekerle, την Kiserdődéudó Egyesület (Ένωση Προστασίας Μικροδασμών), το τοπικό Κοινοτικό Κέντρο, ένα δημοτικό σχολείο, έναν ειδικό στην περμακουλτούρα και δύο ιδιώτες ιδιοκτήτες κήπων. Οι κάτοικοι της περιοχής και τα παιδιά συμμετείχαν σε ξεναγήσεις και εκδηλώσεις, καθώς και σε δράσεις φύτευσης και σε έναν διαγωνισμό ζωγραφικής.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Στόχος: Η ενθάρρυνση των κατοίκων να κάνουν τουλάχιστον ένα πρακτικό βήμα φιλικό προς τη φύση – είτε σε ιδιωτικούς κήπους, σε μπαλκόνια ή σε κοινόχρηστους χώρους πρασίνου – και η προώθηση μικρής κλίμακας πρασίνισης σε όλη τη γειτονιά.

Δραστηριότητες: Παρουσιάσεις και περίπατοι με έμφαση στη βιοποικιλότητα (μέλισσες, νυχτερίδες, κήποι φιλικό προς τα πουλιά). Δραστηριότητες φύτευσης σε δύο ιδιωτικούς κήπους, ένα σχολείο και ένα κοινοτικό κέντρο. Διαγωνισμός ζωγραφικής για παιδιά.

Πορτογαλία: Φύτευση μικροδασών σε υποβαθμισμένες περιοχές κοινωνικής κατοικίας στη Vila Nova de Gaia

Συνεργάτης: Η RightChallenge, μια ΜΚΟ που έχει ως στόχο την προώθηση της επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης ως μέσο κοινωνικής ένταξης και ίσων ευκαιριών.

Συνεργασία και συμμετοχή: Η Right Challenge συνεργάστηκε με την Gaiurb, τον δημοτικό φορέα που είναι υπεύθυνος για τη διαχείριση γης και την κοινωνική κατοικία στην Gaia, κοντά στην πόλη του Πόρτο. Στόχος ήταν η ανάπτυξη του έργου «GAIA Tiny Forests» σε εκτάσεις που ανήκουν στην Gaiurb σε τρεις υποβαθμισμένες περιοχές κοινωνικής κατοικίας. Η πρωτοβουλία πραγματοποιήθηκε σε συνεργασία με μια σειρά επαγγελματιών από την Gaiurb: αρχιτέκτονες τοπίου, εμπειρογνώμονες σε θέματα περιβάλλοντος και τεχνικοί κοινωνικής δράσης, με τη συμμετοχή των κατοίκων της περιοχής σε εκπαιδευτικές δραστηριότητες και σε δράσεις φύτευσης.

Στόχος: Η ενίσχυση του αισθήματος του «ανήκειν» των κατοίκων στις επιλεγμένες περιοχές, η ανάδειξη της σημασίας των χώρων τους και υποστήριξη της συλλογικής φροντίδας των πράσινων χώρων.

Δραστηριότητες: Παρουσιάσεις και εργαστήρια, καθώς και δραστηριότητες ευαισθητοποίησης των κατοίκων της περιοχής. Δραστηριότητες στο πεδίο: Προετοιμασία του εδάφους και φύτευση γηγενών δέντρων, θάμνων και ποωδών ειδών.

Αυστρία: Ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε πανεπιστημιούπολη στη Βιέννη

Εταίροι: Η Gartenpolylog, μια ΜΚΟ που προωθεί τους κοινοτικούς κήπους σε συνεργασία με την Öko Campus Wien, μια ΜΚΟ που δραστηριοποιείται από το 2021 για την προστασία και την ενίσχυση της βιοποικιλότητας στις εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου της Βιέννης στην Αυστρία

Συνεργασία και συμμετοχή: Η πρωτοβουλία «Biodiversity UBB» εστίασε στην συμμετοχή των φοιτητών και των κατοίκων της περιοχής σε δράσεις αποκατάστασης της αστικής φύσης στο νέο campus του κτιρίου βιολογίας του πανεπιστημίου (UBB). Η πρωτοβουλία αναπτύχθηκε και υλοποιήθηκε από μέλη της ένωσης Öko Campus Wien σε συνεργασία με ενδιαφερόμενους φοιτητές και κατοίκους της περιοχής. Η επικοινωνία της πρωτοβουλίας έγινε μέσω της ένωσης των φοιτητών βιολογίας.

Στόχος: Ανάπτυξη μέτρων για την ενίσχυση της κοινότητας και τη βελτίωση της βιοποικιλότητας και της δομικής ποικιλομορφίας στις εγκαταστάσεις της πανεπιστημιούπολης και στη γύρω περιοχή, καθώς και η συμμετοχή των φοιτητών στον σχεδιασμό του campus τους και η απόκτηση εμπειρίας σε δράσεις για τη βιοποικιλότητα.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Δραστηριότητες: Συναντήσεις και εργαστήρια, συμπεριλαμβανομένου ενός διεθνούς συμποσίου και μιας συνάντησης δικτύωσης. Κοινοτικές δραστηριότητες και κοινωνικές συγκεντρώσεις. Πρακτικές συνεδρίες σχετικά με την αποκατάσταση, την απομάκρυνση μονοκαλλιεργειών θάμνων, την απομάκρυνση εισβλητικών ειδών, τη φύτευση και τη σπορά, καθώς και την κατασκευή ενδιαιτημάτων για άγριες μέλισσες και άλλα έντομα.

2. Η αξία και ο αντίκτυπος των πρωτοβουλιών Co-Bio

Σε αυτή την ενότητα παρουσιάζεται μια αξιολόγηση του αντίκτυπου και των αποτελεσμάτων των έξι πρωτοβουλιών Co-Bio με βάση την προσέγγιση της δημόσιας αξίας. Πρώτον, εξηγείται η ιδέα και η έννοια της δημόσιας αξίας. Δεύτερον, παρουσιάζεται μια σειρά διαφορετικών διαστάσεων δημόσιας αξίας που δημιουργήθηκαν από το έργο. Στην τελευταία ενότητα παρουσιάζονται ορισμένες τελικές παρατηρήσεις σχετικά με την αξία και τον αντίκτυπο των τοπικών πρωτοβουλιών Co-Bio.

Σε αυτή την ενότητα αξιολογείται το έργο Co-Bio με τη χρήση ενός πλαισίου «δημόσιας αξίας». Η επιλεγμένη μέθοδος αξιολόγησης βασίζεται σε έρευνα που δείχνει ότι η αξία των πρωτοβουλιών συν-δημιουργίας συχνά βρίσκεται σε μια σειρά από άυλα, μακροπρόθεσμα αποτελέσματα, τα οποία αντιλαμβάνονται διαφορετικά οι εμπλεκόμενοι φορείς. Για να ληφθούν υπόψη αυτά τα χαρακτηριστικά των πρωτοβουλιών συν-δημιουργίας, αποφασίσαμε να εφαρμόσουμε μια διερευνητική και ποιοτική προσέγγιση βασισμένη σε ποιοτικές συνεντεύξεις με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς.

Χρήση ενός πλαισίου «δημόσιας αξίας» για την αξιολόγηση του Co-Bio

Χρησιμοποιώντας το πλαίσιο της «δημόσιας αξίας», η αξιολόγηση βασίζεται σε μια έννοια αξίας που είναι πολυδιάστατη, ολιστική και εξαρτάται από τις προοπτικές των φορέων. Έτσι, η αξιολόγηση διερευνά τις πιθανές επιπτώσεις του έργου Co-Bio στην καθημερινή πρακτική των συμμετεχόντων, καθώς και τις ευρύτερες επιπτώσεις όσον αφορά τη βιοποικιλότητα, τη δημοκρατία και την οικοδόμηση σχέσεων.

Δημόσια αξία

- Η έννοια της «δημόσιας αξίας» εισήχθη αρχικά από τον Αμερικανό ερευνητή Mark Moore. Οι δημόσιες αξίες είναι αξίες που είναι σημαντικές για τον δημόσιο τομέα και συμβάλλουν στην αξία του.
- Ο Moore ανέπτυξε την ιδέα της «δημόσιας αξίας» σε αντίθεση με την καθαρά οικονομική αντίληψη της δημιουργίας αξίας που βασίζεται στο κόστος-όφελος.
- Η έννοια πηγάζει από την ιδέα ότι ο δημόσιος τομέας πρέπει να εξισορροπεί τα συμφέροντα μιας ποικιλίας ενδιαφερόμενων μερών, δημιουργώντας πολλαπλούς τύπους αξίας που δεν είναι καθαρά οικονομικοί.
- Παραπομπές: (Agger & Andersen, 2018; Agger & Tortzen, 2018; Andersen, Greve, Klausen, & Torfing, 2020; Benington, 2011).

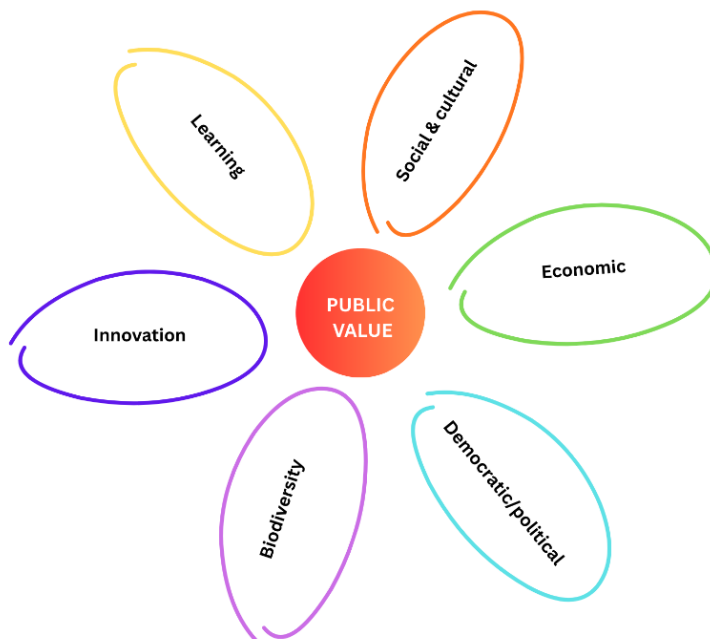
Η ακόλουθη αξιολόγηση των επιπτώσεων που δημιουργήθηκαν από το έργο Co-Bio θα επικεντρωθεί σε μια σειρά αξιών που είναι σχετικές κατά την αξιολόγηση πρωτοβουλιών συν-δημιουργίας:

- **Βιοποικιλότητα και περιβαλλοντική αξία:** Αξία όσον αφορά την ενίσχυση της βιοποικιλότητας και της ποιότητας του περιβάλλοντος

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

- **Καινοτομία και μαθησιακή αξία:** Αξία όσον αφορά τον πειραματισμό και την μάθηση νέων και καινοτόμων μεθόδων, συνεργασιών, λύσεων
- **Κοινωνική και πολιτιστική αξία:** Αξία όσον αφορά τη δημιουργία δικτύων, κοινωνικών σχέσεων, κοινωνικού κεφαλαίου ή πολιτιστικής ταυτότητας
- **Δημοκρατική αξία:** Αξία όσον αφορά την ενίσχυση και την υποστήριξη του δημοκρατικού διαλόγου, της συμμετοχής και της πολιτικής εμπλοκής
- **Οικονομική αξία:** Αξία όσον αφορά την τόνωση της επιχειρηματικότητας, της απασχόλησης ή της εθελοντικής εργασίας

Δημόσια αξία

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Η αξιολόγηση: Μεθοδολογία και δεδομένα

Μεθοδολογία: Ποιοτικές συνεντεύξεις (ημιδομημένες) με στρατηγική επιλογή των ερωτηθέντων

Δεδομένα: Συνεντεύξεις με εκπροσώπους και των έξι οργανώσεων-εταίρων (οκτώ ερωτηθέντες συνολικά) που διεξήχθησαν από το CFCD μέσω Zoom και μεταγράφηκαν με τη χρήση λύσης βασισμένης στην τεχνητή νοημοσύνη.

Συνεντεύξεις με συνολικά 24 ενδιαφερόμενους πραγματοποιήθηκαν μέσω συνεντεύξεων σε ομάδες εστίασης ή προσωπικών συνεντεύξεων από τους εταίρους. Τα κύρια συμπεράσματα από τις συνεντεύξεις συνοψίστηκαν από τους εταίρους.

Βρείτε την επισκόπηση των ερωτηθέντων στο παράρτημα.

Τι μπορούμε λοιπόν να περιμένουμε όσον αφορά τον αντίκτυπο μιας πρωτοβουλίας όπως η Co-Bio, η οποία εφαρμόζει μια προσέγγιση συν-δημιουργίας για την υποστήριξη της αστικής βιοποικιλότητας για μια περίοδο λίγο περισσότερο από δύο χρόνια; Οι τοπικές πρωτοβουλίες Co-Bio αναμένεται να αποφέρουν ορατή αξία και απτά περιβαλλοντικά αποτελέσματα όσον αφορά τις πράσινες περιοχές και τα μέτρα βιοποικιλότητας – και πιθανώς επίσης οικονομική αξία. Επιπλέον, οι πρωτοβουλίες συν-δημιουργίας αναμένεται να αποφέρουν «αόρατη» αξία, όπως η οικοδόμηση σχέσεων και κοινοτήτων, η καινοτομία και η μάθηση, που μπορεί να διευκολύνουν και να ενισχύσουν τη βιοποικιλότητα μακροπρόθεσμα.

Σε αυτή την ενότητα εξετάζουμε τις έξι πρωτοβουλίες Co-Bio από τη σκοπιά της δημόσιας αξίας, διερευνώντας τη δημιουργία άυλης και απτής αξίας και τις επιπτώσεις που αναφέρθηκαν από τους εταίρους και τα ενδιαφερόμενα μέρη των έργων.

Η αξία του Co-Bio από την άποψη της βιοποικιλότητας και της ποιότητας του περιβάλλοντος

Ο στόχος των έργων Co-Bio ήταν η ενίσχυση της βιοποικιλότητας στα αστικά περιβάλλοντα. Πέντε από τα έξι τοπικά έργα έχουν εργαστεί για την πραγματοποίηση φυσικών αλλαγών σε μια συγκεκριμένη περιοχή, υποστηρίζοντας τη βιοποικιλότητα όσον αφορά τα φυτά, καθώς και τα έντομα και τις νυχτερίδες – κάνοντας έτσι ένα πρώτο, μικρό βήμα προς τη βελτίωση της αστικής βιοποικιλότητας και της ποιότητας του περιβάλλοντος.

Η πρόσβαση σε γη αποδείχθηκε σημαντικός παράγοντας για την εφαρμογή μέτρων βιοποικιλότητας. Στην Πορτογαλία, την Ιταλία και την Αυστρία, οι πρωτοβουλίες Co-Bio κατάφεραν να εξασφαλίσουν πρόσβαση σε γη μέσω συνεργασιών με οργανισμούς που διαθέτουν γη: μια ένωση στέγασης, μια επαγγελματική σχολή και ένα πανεπιστήμιο αντίστοιχα.

Το πορτογαλικό έργο έχει δημιουργήσει μικροδάση σε τρεις υποβαθμισμένες περιοχές κοινωνικής στέγασης με στόχο την αναβάθμιση της περιβαλλοντικής ποιότητας των εξωτερικών χώρων. Με την πάροδο του χρόνου, τα μικροδάση θα συμβάλουν στην καταπολέμηση των «θερμικών νησίδων» στο αστικό περιβάλλον, παρέχοντας στους κατοίκους ένα χώρο για να

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

μένουν στη σκιά και να απολαμβάνουν τους χώρους πρασίνου. Ο πιθανός μελλοντικός περιβαλλοντικός αντίκτυπος του πορτογαλικού έργου είναι ακόμη μεγαλύτερος, καθώς η Gaiurb είναι υπεύθυνη για την κοινωνική στέγαση σε ολόκληρο τον δήμο και στοχεύει να επεκτείνει την ιδέα των μικροδασών σε περισσότερες περιοχές κοινωνικής στέγασης.

Το αυστριακό πρόγραμμα ενδυνάμωσε μια υπάρχουσα εθελοντική προσπάθεια για την ενίσχυση της βιοποικιλότητας στον πανεπιστημιακό χώρο της Βιέννης και την επέκτεινε σε έναν ακόμη τομέα του πανεπιστημιακού χώρου. Το πρόγραμμα επωφελήθηκε από την τεχνογνωσία και την εμπειρία που είχε ήδη αποκτηθεί από την εργασία στον πανεπιστημιακό χώρο, ενισχύοντας έτσι μια συνεχιζόμενη δραστηριότητα για τη βιοποικιλότητα. Επιπλέον, η προσπάθεια για τη βιοποικιλότητα του Öko Campus Wien φαίνεται να έχει επηρεάσει τη στάση του πανεπιστημίου όσον αφορά τη βιοποικιλότητα:

«Φαίνεται ότι αλλάζουμε την ατζέντα και τη νοοτροπία. Τώρα το πανεπιστήμιο κατανοεί ότι είναι σημαντικό να σχεδιάζονται οι χώροι με τρόπο φιλικό προς τη βιοποικιλότητα. Δεν μπορούν απλά να το αγνοήσουν και να μην κάνουν τίποτα, επειδή υπάρχουν άνθρωποι που τους υπενθυμίζουν ότι πρέπει να κάνουν κάτι για τη βιοποικιλότητα. Αυτό το καθιστά αρκετά βιώσιμο μακροπρόθεσμα» (εταίρος, Αυστρία).

Στο ιταλικό έργο, ο κήπος βιοποικιλότητας στο Παλέρμο έχει σχεδιαστεί για να δημιουργεί αξία όσον αφορά τη βιοποικιλότητα. Αυτό επιτυγχάνεται μέσω της διατήρησης και της προβολής ενδημικών και σπάνιων φυτικών ειδών που είναι εγγενή στη Σικελία, καθώς και της ενίσχυσης των οικοτόπων των επικονιαστών και της οικολογικής ισορροπίας στην περιοχή. Ταυτόχρονα, ο κήπος αναβαθμίζει την ποιότητα του περιβάλλοντος στην περιοχή, προσφέροντας ομορφιά σε μια κατά τα άλλα εγκαταλελειμμένη και υποβαθμισμένη περιοχή του Παλέρμο:

«Είναι χαρά να φέρνουμε τη βιοποικιλότητα και τους κήπους στις τόσο γκρίζες πόλεις μας. Όλα ξεκινούν από τις αισθήσεις, από το να κοιτάς κάτι όμορφο, που σε κάνει να νιώθεις καλύτερα. Ένας πολύ όμορφος κήπος με λουλούδια, με φυτά, και ένα όμορφο διαμορφωμένο μονοπάτι. Νομίζω πως όλοι συμφωνούν ότι αυτό είναι η πραγματική ομορφιά» (εταίρος, Ιταλία).

Επίσης, έχουν δημιουργηθεί απτά οφέλη όσον αφορά τη βιοποικιλότητα στα έργα της Ουγγαρίας και της Ελλάδας. Μέσω μιας σειράς διαφορετικών πρωτοβουλιών και συνεργασιών, αυτά τα δύο έργα έχουν αποκτήσει πρόσβαση σε σχολικές αυλές, ιδιωτικούς κήπους και έναν κήπο κοινοτικού κέντρου, καταφέροντας να δημιουργήσουν υπερυψωμένα παρτέρια και να φυτέψουν φυτά φιλικά προς τους επικονιαστές.

Το δανικό έργο δεν έχει ακόμη δημιουργήσει αξία όσον αφορά τη βιοποικιλότητα, αλλά έχει επιλέξει μια πιο έμμεση στρατηγική, εμπνέοντας και εκπαιδύοντας τους ιδιοκτήτες γης και κήπων στην κοινότητα να ασχοληθούν με τη βιοποικιλότητα στα δικά τους οικόπεδα – μια στρατηγική που μπορεί να ενισχύσει τη βιοποικιλότητα μακροπρόθεσμα.

Η αξία του Co-Bio όσον αφορά την καινοτομία και τη μάθηση

Ο αντίκτυπος όσον αφορά την καινοτομία και τη μάθηση συνδέεται ιδιαίτερα με τους εταίρους και τα ενδιαφερόμενα μέρη που μαθαίνουν νέους, πιο συν-δημιουργικούς τρόπους εργασίας που μπορούν να εφαρμοστούν σε άλλους τομείς. Επίσης, έχει δημιουργηθεί αξία μέσω της διερεύνησης και της ανάπτυξης καινοτόμων μεθόδων επικοινωνίας και συνεργασίας σχετικά με τη βιοποικιλότητα. Τέλος,

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

αξία έχει επίσης προκύψει μέσα από την ευαισθητοποίηση και την ανάπτυξη γνώσεων σχετικά με πράσινα ζητήματα.

Η εκμάθηση νέων, πιο συν-δημιουργικών τρόπων εργασίας με τη βιοποικιλότητα αποτέλεσε σημαντικό στόχο του Co-Bio. Αρκετοί εταίροι επισημαίνουν ότι η πρωτοβουλία Co-Bio έχει δημιουργήσει αξία όσον αφορά τη μεθοδολογική μάθηση: Μέσα από την εργασία με τις τοπικές περιπτώσεις εφαρμογής και της αμοιβαίας μάθησης κατά τη διαδικασία, έχουν μάθει μια νέα μεθοδολογία, δηλαδή τη συν-δημιουργία, την οποία θεωρούν κατάλληλη για εφαρμογή και σε άλλους τύπους έργων.

«Μας προσφέρει βαθύτερη εξειδίκευση και μας δίνει περισσότερα εργαλεία στη διάθεσή μας, καθώς αποκτούμε περισσότερες γνώσεις σχετικά με καινοτόμες μεθόδους μάθησης. Θα μπορούσαμε να καθιερώσουμε νέες μεθοδολογίες διδασκαλίας ειδικά για τη συν-δημιουργία, οι οποίες θα μπορούσαν επίσης να προσαρμοστούν και να ληφθούν υπόψη, για παράδειγμα, σε άλλα θέματα πολιτικής ή σε άλλους εκπαιδευτικούς τομείς» (εταίρος, Ελλάδα).

Η Πορτογαλίδα εταίρος απέκτησε προσωπικές γνώσεις μέσω της συνεργατικής δημιουργίας, τις οποίες θα χρησιμοποιήσει σε μελλοντικά έργα:

«Η συν-δημιουργία ήταν κάτι που δεν είχα ακούσει ποτέ και πιστεύω ότι ως οργανισμός μπορεί πραγματικά να μας ανοίξει τα μάτια και να μας κάνει να σκεφτούμε νέους τρόπους εργασίας. ... Έτσι, στο μέλλον θα είναι σημαντικό να λαμβάνουμε υπόψη τη διάσταση της συν-δημιουργίας. Αυτό ήταν κάτι που, τουλάχιστον για μένα προσωπικά, δεν υπήρχε στο λεξιλόγιό μου» (εταίρος, Πορτογαλία).

Επιπλέον, στο πορτογαλικό έργο, η μάθηση και η καινοτομία μεταφέρθηκαν στον εταίρο της συμμαχίας, Gaiurb, με στόχο την εισαγωγή συν-δημιουργημένων μικροδασών σε πιο υποβαθμισμένες κατοικημένες περιοχές. Με αυτόν τον τρόπο, εφαρμόστηκε καινοτομία τόσο ως προς την έννοια των μικροδασών όσο και ως προς έναν νέο, συν-δημιουργικό τρόπο συνεργασίας με τους κατοίκους για τη διατήρηση και την ανάπτυξη υπαίθριων χώρων:

«Το έργο Co-Bio εισήγαγε μια καινοτόμο έννοια μικροδασών που ενσωματώνονται απευθείας σε κοινωνικές κατοικίες, κάτι που πρακτικά δεν υπάρχει στην Πορτογαλία. ... Ανέδειξε την αυξανόμενη πρόκληση της διατήρησης των κοινόχρηστων χώρων στις κοινωνικές κατοικίες και μας ενέπνευσε να κάνουμε αυτό το εμπόδιο κεντρικό σημείο της εργασίας που πραγματοποιείται από τους τεχνικούς κοινωνικής δράσης για τη διατήρηση της δέσμευσης της κοινότητας και τη διασφάλιση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του έργου» (ομάδα εστίασης ενδιαφερομένων, Πορτογαλία).

Το δανικό έργο στην κοινότητα του Skibet έχει επικεντρωθεί ειδικά στην εξαγωγή μεθοδολογικών διδαγμάτων σχετικά με τη συν-δημιουργία από την πρωτοβουλία Co-Bio και επισημαίνει τον ακόλουθο τύπο αξίας:

«Με τη συμμετοχή μου στην πρωτοβουλία Co-Bio, είχα την ευκαιρία να σκεφτώ μαζί με άλλους και να βελτιώσω την κατανόησή μου για τη συν-δημιουργία ως μεθοδολογία: Πού μπορεί να χρησιμοποιηθεί και πού όχι – ποιοι είναι οι περιορισμοί της – και ποια είναι τα προαπαιτούμενα για τη συν-δημιουργική εργασία;» (εταίρος, Δανία).

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Η γνώση σχετικά με τη συν-δημιουργία, την οποία οι Δανοί εταίροι απέκτησαν μέσω της Co-Bio, θα εφαρμοστεί στο μέλλον σε άλλες προγραμματισμένες κοινοτικές πρωτοβουλίες για το κλίμα και τη βιοποικιλότητα στον δήμο Vejle.

Μαθαίνοντας να εμπλέκουμε τους πολίτες σε θέματα βιοποικιλότητας

Άλλοι εταίροι υπογραμμίζουν ότι η πρωτοβουλία Co-Bio τους έχει προσφέρει πολύτιμες γνώσεις σχετικά με τη βιοποικιλότητα ως πεδίο. Και όχι μόνο σχετικά με τον τρόπο επικοινωνίας και εμπλοκής των πολιτών και των ενδιαφερόμενων μερών σε θέματα βιοποικιλότητας. Η ουγγρική εταίρος υπογραμμίζει ότι μέσω του τοπικού έργου, έχει μάθει πολλά για το τι λειτουργεί καλά και τι όχι όταν εμπλέκονται οι πολίτες σε πρωτοβουλίες βιοποικιλότητας – συνειδητοποιώντας ότι οι πρακτικές, βιωματικές δράσεις προσελκύουν περισσότερη προσοχή από τις παρουσιάσεις των ειδικών.

«Πιστεύω ότι η συνεργασία με τις κοινότητες είναι πραγματικά σημαντική. Αυτή η πρακτική εμπειρία ήταν εμπνευσμένη. Πραγματικά κάναμε κάτι και ίσως αυτό να μην έχει μεγάλο αντίκτυπο στη βιοποικιλότητα, αλλά ως φαινόμενο χιονοστιβάδας, μπορεί να έχει μεγαλύτερο αντίκτυπο στο μέλλον, δημιουργώντας μεγαλύτερη ευαισθητοποίηση και ενδιαφέρον» (εταίρος, Ουγγαρία).

Αρκετοί εταίροι συνειδητοποίησαν επίσης πόσο δύσκολο μπορεί να είναι να επικοινωνήσουν θέματα βιοποικιλότητας, ιδίως σε πολίτες από υποβαθμισμένες γειτονιές, οι οποίοι δεν έχουν υψηλό επίπεδο εκπαίδευσης. Έτσι, μέσω του έργου Co-Bio, οι εταίροι συνειδητοποίησαν πόσο σημαντικό είναι να μην χρησιμοποιούν εξειδικευμένη επαγγελματική γλώσσα, αλλά να συνδέουν τα ζητήματα βιοποικιλότητας με την καθημερινή ζωή των πολιτών – και να είναι έτοιμοι να μάθουν από τις πρακτικές εμπειρίες των πολιτών. Στο πορτογαλικό έργο υπήρχε αμοιβαία μάθηση μεταξύ των επαγγελματιών και των πολιτών που συζητούσαν για τη βιοποικιλότητα:

«Ήταν πολύ ενδιαφέρον να βλέπουμε αυτή την αμοιβαία μάθηση, για παράδειγμα όταν οι αρχιτέκτονες τοπίου μοιράζονταν τους λόγους για τους οποίους επιλέξαμε συγκεκριμένα είδη για θεωρητικούς λόγους. Στη συνέχεια οι κάτοικοι της γειτονιάς επιβεβαίωναν τις επιλογές τους επειδή είχαν την πρακτική εμπειρία ή έλεγαν: «Ναι, ο ήλιος πέφτει εδώ από αυτή την ώρα μέχρι αυτή, οπότε έχει νόημα να επιλέξουμε αυτό το είδος» (εταίρος, Πορτογαλία).

Επίσης, στο αυστριακό έργο, η ανταλλαγή γνώσεων αναφέρθηκε ως σημαντική αξία και υπογραμμίστηκε η ποικιλομορφία των συμμετεχόντων:

«Όσο πιο διαφορετικοί είναι οι συμμετέχοντες, τόσο περισσότερα οφέλη αποκομίζει το έργο» (ενδιαφερόμενος φορέας, Αυστρία).

Ευαισθητοποίηση και μεταφορά γνώσεων

Μια σημαντική φιλοδοξία σε όλες τις πρωτοβουλίες Co-Bio ήταν η ευαισθητοποίηση και η διάδοση γνώσεων σχετικά με τη βιοποικιλότητα στους ενδιαφερόμενους φορείς και τους πολίτες. Τα τοπικά έργα αναφέρεται ότι ήταν επιτυχημένα ως προς αυτό, προωθώντας συνολικά τη μάθηση, τις πράσινες δεξιότητες και την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη βιοποικιλότητα, τόσο μεταξύ των παιδιών όσο και των ενήλικων πολιτών.

Η ουγγρική πρωτοβουλία Co-Bio κατάφερε να εισαγάγει νέες ιδέες, γνώσεις και έμπνευση σχετικά με τον τρόπο ενίσχυσης της βιοποικιλότητας σε ιδιωτικούς κήπους σε ορισμένους από

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

τους τοπικούς πολίτες – με αποτέλεσμα να δοθεί μεγαλύτερη έμφαση στη βιοποικιλότητα στην καθημερινή τους ζωή – καθώς και ιδέες για νέες πρωτοβουλίες βιοποικιλότητας στην κοινότητα (συνέντευξη ενδιαφερόμενου μέρους, Ουγγαρία).

Το δανικό έργο κατάφερε να φέρει σε επαφή πολίτες με διαφορετικές απόψεις και εμπειρίες σχετικά με τη βιοποικιλότητα. Οι συμμετέχοντες βρήκαν εμπνευστικό το ότι συνάντησαν άλλους ανθρώπους που ενδιαφέρονται για τη βιοποικιλότητα και απέκτησαν νέες ιδέες για την καθημερινή τους πρακτική, ενώ παράλληλα έμαθαν πόσα πολλά έχουν ήδη γίνει σε τοπικό επίπεδο (συνέντευξη με ενδιαφερόμενο μέρος, Δανία).

Τόσο στην Ουγγαρία όσο και στην Ελλάδα, τα έργα Co-Bio περιλάμβαναν δημοτικά σχολεία με τη συμμετοχή παιδιών, με αποτέλεσμα την ευαισθητοποίηση και την ενημέρωση των παιδιών σχετικά με τα είδη, τη φύση και τη βιοποικιλότητα. Στο ουγγρικό έργο, ένας διαγωνισμός ζωγραφικής μεταξύ παιδιών κατάφερε να προσελκύσει την προσοχή:

«Ο διαγωνισμός ζωγραφικής αξιοποίησε την τέχνη για να ευαισθητοποιήσει τα παιδιά, τους δασκάλους και τους γονείς τους σχετικά με τη σημασία της προστασίας του περιβάλλοντος, καλλιεργώντας μεγαλύτερη ευαισθησία στο ζήτημα. Μας επέτρεψε επίσης να προσεγγίσουμε άτομα που δεν ενδιαφέρονταν πρωτίστως για την προστασία του περιβάλλοντος»
(ενδιαφερόμενος φορέας, Ουγγαρία).

Η κοινωνική και πολιτιστική αξία του Co-Bio όσον αφορά τα δίκτυα και τις κοινωνικές σχέσεις

Μια πρωτοβουλία όπως το Co-Bio, που βασίζεται στη συνεργασία μεταξύ διαφορετικών ενδιαφερόμενων μερών, αναμένεται να δημιουργήσει αξία όσον αφορά νέα δίκτυα και κοινωνικές σχέσεις. Αυτό πράγματι συμβαίνει, υπογραμμίζοντας ότι μια σημαντική δημόσια αξία που δημιουργεί το Co-Bio είναι κοινωνική και πολιτιστική.

Υποστήριξη της συνεργασίας και ενίσχυση της κοινότητας

Οι εταίροι του Co-Bio έχουν αναλάβει τον ρόλο των διαμεσολαβητών, φέρνοντας σε επαφή τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς ώστε να συνεργαστούν. Αυτό έχει δημιουργήσει κοινωνική αξία καθώς προέκυψαν νέα δίκτυα, σχέσεις και συνεργασίες μεταξύ των εμπλεκόμενων φορέων. Ένα παράδειγμα είναι το ουγγρικό έργο, το οποίο κατάφερε να φέρει σε επαφή μια σειρά τοπικών φορέων με ενδιαφέρον για τη βιοποικιλότητα, εμπνέοντάς τους να συνεργαστούν σε μελλοντικές πρωτοβουλίες.

«Έχουν δημιουργηθεί νέες συνδέσεις. Για παράδειγμα, ένας από τους οργανισμούς του προγράμματος ήρθε σε επαφή με έναν άλλο οργανισμό και τώρα συζητούν την υλοποίηση ενός έργου στην περιοχή γύρω από την τοπική αγορά. Πρόκειται για έναν κενό χώρο, αλλά έχει δυνατότητες. Αρχισαν να συζητούν πώς θα μπορούσαν να συνεργαστούν για την υλοποίηση αυτού του έργου» (εταίρος, Ουγγαρία).

Ένα άλλο παράδειγμα είναι ο αντίκτυπος στην ενίσχυση της κοινότητας που δημιούργησε το έργο Co-Bio, τόσο στη Δανία όσο και στην Πορτογαλία και την Αυστρία. Σε όλα αυτά τα έργα καταβλήθηκαν συνειδητές προσπάθειες για την ενίσχυση των δεσμών της κοινότητας.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

«Εργαστήκαμε για την ενίσχυση της κοινότητας. Είχαμε τακτικές συναντήσεις στον χώρο. Μερικές φορές απλώς καθόμασταν μαζί και παρατηρούσαμε πως εξελίσσονταν τα φυτά, οπότε δεν συνέβαιναν πολλά πράγματα. Νομίζω ότι αυτό είναι ένα σημαντικό μέρος του έργου, γιατί μερικές φορές δεν χρειαζόταν καν να υπάρχει συγκεκριμένο πρόγραμμα. Κατάλαβα ότι οι άνθρωποι είναι αρκετά ευτυχημένοι απλώς με το να βρίσκονται εκεί, να μιλάνε μεταξύ τους και να ποτίζουν τα φυτά» (εταίρος, Αυστρία).

Στο πορτογαλικό έργο, οι κάτοικοι της περιοχής κατάφεραν να ενισχύσουν τους δεσμούς και το αίσθημα κοινότητας μεταξύ τους, συνεργαζόμενοι στην πρωτοβουλία για τη βιοποικιλότητα:

«Είναι πολύ σημαντικό να ενισχύονται οι δεσμοί της κοινότητας, καθώς όλοι συνεργάζονται και ασχολούνται με κάτι. Συχνά συμβαίνει να ζούμε 10 χρόνια σε ένα κτίριο χωρίς να μιλάμε μεταξύ μας, απλώς πηγαίνουμε στη δουλειά και γυρίζουμε σπίτι. Αν όμως προκύψει κάτι που τους κινεί το ενδιαφέρον τότε λένε: «Εντάξει, ας πάω να δω τι συμβαίνει εκεί έξω» (εταίρος, Πορτογαλία).

Επιπλέον, και τα έξι τοπικά έργα Co-Bio σημειώνεται ότι είχαν θετικό αντίκτυπο όσον αφορά τη δημιουργία νέων ή την ενίσχυση των υφιστάμενων σχέσεων μεταξύ των ενδιαφερομένων φορέων.

Σύνδεση των ενδιαφερόμενων μερών

Μια θετική επίδραση όσον αφορά το δίκτυο έχει να κάνει με τους οργανισμούς-εταίρους του Co-Bio που αναζητούν συμμάχους και συνεργάτες, δημιουργώντας έτσι νέες σχέσεις. Ένα παράδειγμα είναι ο αυστριακός εταίρος, ο οποίος απευθύνθηκε στην ένωση φοιτητών του Βιολογικού Ινστιτούτου του πανεπιστημίου για υποστήριξη και συνεργασία. Ένα άλλο παράδειγμα είναι το ουγγρικό έργο που προσέγγισε ένα τοπικό κοινοτικό κέντρο και ένα τοπικό σχολείο, καθώς και τοπικούς εθελοντικούς συλλόγους, για συνεργασία σε πρωτοβουλίες βιοποικιλότητας στο Wekerletelep. Ένα τρίτο παράδειγμα είναι το ελληνικό έργο, το οποίο προσέγγισε τοπικά σχολεία καθώς και μια τοπική εκκλησία για συνεργασία στην πρωτοβουλία για τη βιοποικιλότητα. Ο Έλληνας εταίρος αναφέρει:

«Πιστεύω ότι μέσω αυτού θα μπορούσαμε να δημιουργήσουμε ισχυρότερες κοινότητες. Θα μπορούσαν επίσης να λειτουργήσουν ως ένα ζωντανό εργαστήριο όπου άνθρωποι από διαφορετικούς τομείς και κοινωνικοοικονομικά υπόβαθρα μπορούν να εργαστούν και να μάθουν μαζί, αξιοποιώντας το κοινωνικό δυναμικό μέσα από τη δημιουργία νέων σχέσεων και την καλλιέργεια ενός κοινού συνόλου αξιών για ένα καλύτερο παρόν και ένα καλύτερο μέλλον, ειδικά όσον αφορά τη δημιουργία πιο ασφαλών περιβαλλόντων και τη διατήρηση και την ενίσχυση της αστικής βιοποικιλότητας» (εταίρος, Ελλάδα).

Επιπλέον, ορισμένοι από τους εταίρους κατάφεραν να ενισχύσουν τα ήδη υπάρχοντα δίκτυα με τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς, κατά τη συνεργασία τους στην πρωτοβουλία Co-Bio. Για παράδειγμα, το ιταλικό έργο προσέγγισε γνωστούς συνεργάτες, όπως μια επαγγελματική σχολή και έναν εθελοντή αρχιτέκτονα τοπίου, οι οποίοι είχαν συμβάλει στο παρελθόν σε άλλα συνεργατικά έργα. Στο πορτογαλικό έργο, ο οργανισμός-εταίρος συνεργάστηκε μια ήδη υπάρχουσα συμμαχία, την Gaiurb. Στο δανικό έργο, ο δήμος Vejle ενσωμάτωσε την πρωτοβουλία Co-Bio σε μια ήδη υπάρχουσα σχέση και συνεργασία με την κοινότητα Skibet. Τέλος, το αυστριακό έργο αξιοποίησε την πρωτοβουλία Co-Bio για να ενισχύσει ένα ήδη υπάρχον διεθνές δίκτυο εθελοντών από διάφορες χώρες που εργάζονται για την ενίσχυση της βιοποικιλότητας σε πανεπιστημιούπολεις.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Η δημοκρατική αξία του Co-Bio

Η βασική ιδέα του προγράμματος Co-Bio είναι η συν-δημιουργική συνεργασία με πρωτοβουλίες βιοποικιλότητας, προσκαλώντας τους σχετικούς ενδιαφερόμενους να συμμετάσχουν και να επηρεάσουν τα προγράμματα. Έτσι, ο στόχος των τοπικών προγραμμάτων Co-Bio ήταν η δημιουργία δημοκρατικής αξίας μέσω της τόνωσης και της υποστήριξης του δημοκρατικού διαλόγου, της συμμετοχής και της εμπλοκής των πολιτών.

Συνολικά, τα προγράμματα Co-Bio φέρεται να έχουν επιτύχει στη δημιουργία δημοκρατικής αξίας, ενδυναμώνοντας τους σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς και προσφέροντάς τους ρόλο ενεργών συνδημιουργών μέτρων για τη βιοποικιλότητα.

Οι ενδιαφερόμενοι φορείς έχουν αναλάβει ρόλο συνδημιουργών σε διαφορετικά επίπεδα στα έξι τοπικά έργα. Στα έργα της Αυστρίας, της Δανίας και της Ουγγαρίας, φοιτητές και πολίτες έχουν προσκληθεί να συν-σχεδιάσουν τις πρωτοβουλίες για τη βιοποικιλότητα. Αντίθετα, στην Πορτογαλία, την Ελλάδα και την Ιταλία, οι πολίτες έχουν αναλάβει κυρίως το ρόλο των συν-υλοποιητών, συμμετέχοντας στην υλοποίηση των πρωτοβουλιών για τη βιοποικιλότητα.

Το αυστριακό πρόγραμμα για την ενίσχυση της βιοποικιλότητας στον χώρο του πανεπιστημιακού campus έχει προσφέρει μια πλατφόρμα για πρωτοβουλίες από τη βάση, με αφετηρία τους φοιτητές, εμπλέκοντας και ενδυναμώνοντάς τους να αναπτύξουν και να υλοποιήσουν πρωτοβουλίες στον χώρο του πανεπιστημίου. Το πρόγραμμα κατάφερε να δημιουργήσει μια εμπνευστική ατμόσφαιρα για τους φοιτητές και τους κατοίκους της περιοχής, ώστε να συμβάλουν σε πρωτοβουλίες για τη βιοποικιλότητα.

«Μέσω του προγράμματος, δημιουργούμε αυτή την εμπνευστική ατμόσφαιρα όπου συνειδητοποιείς ότι μπορείς να οργανώσεις και να αλλάξεις πράγματα. Μερικοί από τους φοιτητές είχαν την ιδέα να φτιάξουν αυτά τα υπερυψωμένα παρτέρια, οπότε, κατά κάποιον τρόπο, αναπτύσσεται μέσω ανεπίσημων επαφών, εμείς απλώς δίνουμε το παράδειγμα και εμπνέουμε άλλους ανθρώπους να αρχίσουν να κάνουν πράγματα» (εταίρος, Αυστρία).

Η αυστριακή πρωτοβουλία Co-Bio, ως πλατφόρμα για πρωτοβουλίες που αναλαμβάνουν οι φοιτητές, φαίνεται να δημιουργεί δημοκρατική αξία, δίνοντας στους φοιτητές την αίσθηση ότι μπορούν να επηρεάσουν τη διαμόρφωση του πανεπιστημίου τους. Για παράδειγμα, η συμμετοχή στις δραστηριότητες για τη βιοποικιλότητα έδωσε σε αυτόν τον φοιτητή μια αίσθηση ενδυνάμωσης και σκοπού:

«Ως εντομολόγος (που μελετά τα έντομα), συχνά καταγράφω μόνο είδη που εξαφανίζονται – αυτό το έργο με βοήθησε να νιώσω ότι πραγματικά αλλάζω κάτι» (συμμετέχων (φοιτητής), Αυστρία).

Αυτό το απόσπασμα υποδηλώνει ότι η πρωτοβουλία για τη βιοποικιλότητα δημιουργεί ένα ακόμη είδος αξίας, δηλαδή μέσω της βελτίωσης της ευημερίας, της αυτοπεποίθησης και της ψυχολογικής υγείας των συμμετεχόντων. Η ανάπτυξη ενός αισθήματος ενεργού συμμετοχής σε σχέση με την κρίση της βιοποικιλότητας μπορεί, επομένως, να δημιουργήσει ψυχολογική αξία, ιδίως για τους νέους, οι οποίοι επηρεάζονται από το άγχος για το κλίμα και ένα αίσθημα αδυναμίας.

Το δανικό έργο για τη βιοποικιλότητα στην κοινότητα του Skibet οργανώθηκε επίσης ως μια διαδικασία από τη βάση προς την κορυφή, η οποία προωθήθηκε κυρίως από μια ομάδα τοπικών πολιτών, με τη Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

βοήθεια του δήμου. Ο δήμος προσκάλεσε την κοινότητα σε μια ανοιχτή συζήτηση σχετικά με το κλίμα και τη βιοποικιλότητα, και αποδείχθηκε ότι η συνεργασία με την τοπική βιοποικιλότητα βρισκόταν ψηλά στις προτεραιότητες στην ατζέντα των πολιτών. Από δημοκρατική άποψη, μια προσέγγιση ανοιχτής ατζέντας συνέβαλε σε έναν ισότιμο διάλογο.

«Η ατζέντα είναι ανοιχτή και ο καθένας μπορεί να συνεισφέρει με ό,τι προτιμά. Είναι επίσης ψυχολογικό: όλοι έχουν την ίδια αξία. Όλες οι ιδέες, η συμμετοχή και οι προτάσεις είναι πολύτιμες... Αυτός είναι ένας καλός τρόπος για να αναπτυχθεί το αίσθημα ιδιοκτησίας» (εταίρος, Δανία).

Οι τοπικοί πολίτες στο Skibet διαδραμάτισαν έτσι ενεργό ρόλο, πρώτον στον καθορισμό της ατζέντας του έργου, δεύτερον στην απόφαση για το είδος της πρωτοβουλίας που ήθελαν να αναπτύξουν και, τέλος, στην παραγωγή των πακέτων βιοποικιλότητας (biodiversity boxes). Η διαδικασία πέτυχε να δημιουργήσει δημοκρατική αξία όσον αφορά την τόνωση και την υποστήριξη του δημοκρατικού διαλόγου, της συμμετοχής και της πολιτικής εμπλοκής στην κοινότητα και την ενίσχυση των δεσμών της κοινότητας.

Το ιταλικό πρόγραμμα φύτευσης ενός Κήπου Βιοποικιλότητας στον χώρο μιας τοπικής εκκλησίας συνεργάστηκε με ένα επαγγελματικό εκπαιδευτικό ίδρυμα και ένα γραφείο ευρέσεως εργασίας, με τη συμμετοχή φοιτητών και κατοίκων της περιοχής σε εργαστήρια και πρακτικές δραστηριότητες φύτευσης. Το πρόγραμμα πραγματοποιήθηκε σε μια κοινωνικά υποβαθμισμένη περιοχή με φοιτητές του προγράμματος, οι οποίοι δεν είναι συνηθισμένοι να καλούνται να αναλάβουν ρόλο συν-δημιουργών. Παρ' όλα αυτά, το πρόγραμμα κατάφερε να δημιουργήσει δημοκρατική αξία όσον αφορά την ενδυνάμωση των φοιτητών.

«Εμφανίστηκαν, επειδή ένιωσαν από την πρώτη μέρα ότι ήταν σημαντικοί για το αποτέλεσμα. Υπό αυτή την έννοια, θα έλεγα ότι καταφέραμε να τους εμπλέξουμε με έναν πολύ αυθεντικό τρόπο και να τους δώσουμε το αίσθημα της ιδιοκτησίας. Καταφέραμε να τους κάνουμε να νιώσουν σημαντικοί, γιατί ας το παραδεχτούμε: αυτοί είναι άνθρωποι που πιστεύουν ότι δεν είναι σημαντικοί» (εταίρος, Ιταλία).

Στο πορτογαλικό έργο φύτευσης μικροδασών σε υποβαθμισμένες περιοχές κοινωνικής στέγασης, οι κάτοικοι ανέλαβαν κυρίως το ρόλο των συνυλοποιητών, συμμετέχοντας σε συναντήσεις και πρακτικές συνεδρίες φύτευσης. Για τους κατοίκους, η δυνατότητα συνεργασίας για την ανάπτυξη και τη βελτίωση των εξωτερικών χώρων τους μπορεί να θεωρηθεί δημοκρατική αξία.

«Το έργο βασίζεται στην προσδοκία να προσπαθήσουμε πραγματικά να μεταμορφώσουμε τη ζωή των ανθρώπων που ζουν στις κοινωνικές κατοικίες όπου υλοποιούνται τα μικροδάση. Νομίζω ότι είναι πολύ σημαντικό... κάνει τη διαφορά να έχεις ένα όμορφο μέρος για να ζεις... ακόμα και αν αυτά τα ευάλωτα μέλη της κοινωνίας δεν θεωρούν αυτά τα ζητήματα ιδιαίτερα σημαντικά» (εταίρος, Πορτογαλία).

Το ελληνικό έργο υπογραμμίζει το δημοκρατικό δυναμικό της συν-δημιουργικής προσέγγισης στην υποστήριξη του ρόλου των τοπικών πολιτών και κοινοτήτων. Έτσι, αποκτούν κίνητρα να αναλάβουν την ευθύνη και να δράσουν από κοινού για την αντιμετώπιση προκλήσεων όπως η

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

μείωση των πράσινων χώρων και της βιοποικιλότητας στις πόλεις. Σύμφωνα με έναν δημοτικό φορέα, αυτός ο τρόπος εργασίας συνάδει με τις φιλοδοξίες του δήμου.

«Πρόκειται για μια δημοκρατική άσκηση σε επίπεδο γειτονιάς. Τα εργαστήρια συν-δημιουργίας έχουν σχεδιαστεί για να δώσουν στους κατοίκους άμεση φωνή στη διαμόρφωση των δημόσιων χώρων τους, γεγονός που ενισχύει τους δεσμούς της κοινότητας και προάγει πιο ενεργούς και συμμετοχικούς πολίτες. Για τον δήμο, αυτό αποτελεί μια δοκιμαστική περίπτωση για ένα νέο μοντέλο διακυβέρνησης» (ενδιαφερόμενος φορέας (δήμος), Ελλάδα).

Η οικονομική αξία του Co-Bio

Οι πρωτοβουλίες Co-Bio δεν έχουν σχεδιαστεί ρητά για τη δημιουργία οικονομικής αξίας. Δεν έχει ζητηθεί από τους φορείς να ασχοληθούν άμεσα με το θέμα αυτό και, από εμπειρική άποψη, είναι δύσκολο να μετρηθεί η ακριβής οικονομική αξία των μέτρων συν-δημιουργίας σε βραχυπρόθεσμο ορίζοντα. Ωστόσο, οι πρωτοβουλίες αυτές ενδέχεται – με διάφορους τρόπους – να έχουν το δυναμικό να δημιουργήσουν οικονομική αξία.

Οι πρωτοβουλίες μπορούν να κινητοποιήσουν εθελοντικούς πόρους των πολιτών για το σχεδιασμό και τη συντήρηση πράσινων χώρων – σε πόλεις, σχολεία και πανεπιστήμια, αντικαθιστώντας ή συμπληρώνοντας τους δημόσιους πόρους και τους υπαλλήλους. Ένα παράδειγμα αυτού είναι η περίπτωση της Αυστρίας, όπου φοιτητές και κάτοικοι της περιοχής φροντίζουν εθελοντικά μέρος της πανεπιστημιούπολης και των παρακείμενων εκτάσεων, αφαιρώντας θάμνους μονοκαλλιέργειες και εισβλητικά είδη, φυτεύοντας, σπέρνοντας και δημιουργώντας ενδιαιτήματα για άγριες μέλισσες και άλλα έντομα. Εθελοντικές εργασίες που εξοικονομούν πόρους για το πανεπιστήμιο.

Επιπλέον, ο αντίκτυπος που έχει το Co-Bio όσον αφορά την καινοτομία, τη μάθηση και την κοινωνική αξία, μπορεί ενδεχομένως να μεταφραστεί σε οικονομική αξία. Για παράδειγμα, έχει τεκμηριωθεί ότι η καλή υγεία, η ευημερία και οι ισχυροί κοινωνικοί δεσμοί σε μια κοινότητα μειώνουν το κόστος της υγειονομικής περίθαλψης και των κοινωνικών υπηρεσιών. Υπό αυτή την έννοια, η πρωτοβουλία Co-Bio μπορεί να αναμένεται να δημιουργήσει οικονομική αξία σε μακροπρόθεσμη προοπτική.

Ένα άλλο παράδειγμα δημιουργίας οικονομικής αξίας συνδέεται με την ανάπτυξη καινοτόμων ιδεών από την Co-Bio με δυνατότητα επέκτασης. Δύο από τις τοπικές πρωτοβουλίες φαίνεται να έχουν δυνατότητες επέκτασης, καθώς οι κεντρικοί ενδιαφερόμενοι θεωρούν την ιδέα ως ένα βιώσιμο επιχειρηματικό μοντέλο που αξίζει να επεκταθεί. Στην Ελλάδα, αρκετοί δήμοι ενδιαφέρονται να εφαρμόσουν την προσέγγιση Co-Bio. Στόχος τους είναι να συνεργαστούν με σχολεία για να υποστηρίξουν τις κοινότητες να δημιουργήσουν δεσμούς με τη φύση και μεταξύ τους, καλλιεργώντας ένα κοινό αίσθημα ευθύνης για το αστικό τους περιβάλλον. Ομοίως, ο κεντρικός ενδιαφερόμενος φορέας της πορτογαλικής πρωτοβουλίας, Gaiurb, προετοιμάζεται να επεκτείνει την πρωτοβουλία Co-Bio για τη φύτευση μικροδασών σε μια σειρά άλλων οικιστικών περιοχών. Έτσι, το Co-Bio έχει επιτύχει να αναπτύξει καινοτόμες ιδέες που θεωρούνται βιώσιμα «επιχειρηματικά μοντέλα» από τους κεντρικούς τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς, δηλαδή τους δήμους και τους οργανισμούς στέγασης.

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Συμπέρασμα: Η αξία και ο αντίκτυπος των έργων Co-Bio

Οι έξι πρωτοβουλίες Co-Bio κατάφεραν να έχουν μια σειρά διαφορετικών επιπτώσεων, με τις πιο απτές και ορατές να είναι **η βιοποικιλότητα και ο περιβαλλοντικός αντίκτυπος** με τη μορφή μικροδασών, πάρκων τσέπης και υπερυψωμένων παρτεριών σε μια σειρά αστικών περιβαλλόντων σε πόλεις σε όλη την Ευρώπη. Έτσι, έγινε ένα μικρό πρώτο βήμα προς πιο πράσινες ευρωπαϊκές πόλεις στο μέλλον.

Ωστόσο, είναι επίσης σημαντικό να σημειωθεί ότι οι τοπικές περιπτώσεις Co-Bio έχουν δημιουργήσει και άυλες μορφές αντίκτυπου, οι οποίες μπορεί να δώσουν ελπίδα για ακόμη μεγαλύτερο αντίκτυπο στο μέλλον.

Αντίκτυπος όσον αφορά τη μάθηση και την καινοτομία: Εισαγωγή νέων, πιο συν-δημιουργικών τρόπων εργασίας με τη βιοποικιλότητα, με τη συμμετοχή των πολιτών και άλλων ενδιαφερόμενων φορέων ως ενεργών δημιουργών. Ανάπτυξη ικανοτήτων, καλλιέργεια νέων δεξιοτήτων και έμπνευση των εταίρων και των ενδιαφερόμενων φορέων να υιοθετήσουν νέους τρόπους εργασίας με τη βιοποικιλότητα. Τέλος, διευκόλυνση της ανταλλαγής γνώσεων, της έμπνευσης και της μάθησης μεταξύ πολιτών, φοιτητών και παιδιών σχετικά με τη φύση και τη βιοποικιλότητα.

Αντίκτυπος όσον αφορά τα δίκτυα και τις κοινωνικές σχέσεις: Προσέγγιση και σύνδεση φορέων που δεν έχουν συνεργαστεί στο παρελθόν. Συμμετοχή ενός ευρέος φάσματος ενδιαφερόμενων μερών, επιτρέποντάς τους να συνεργαστούν σε δράσεις για τη βιοποικιλότητα, υποστηρίζοντας και ενισχύοντας τους δεσμούς της κοινότητας μέσω τοπικών πρακτικών δραστηριοτήτων.

Αντίκτυπος όσον αφορά τη δημοκρατία: Τόνωση και υποστήριξη του δημοκρατικού διαλόγου, της συμμετοχής και της πολιτικής εμπλοκής, προσφέροντας στους πολίτες ενεργό ρόλο συνδημιουργών σε δράσεις για τη βιοποικιλότητα. Ενδυνάμωση των φοιτητών και των πολιτών, δίνοντάς τους λόγο στη διαμόρφωση του άμεσου περιβάλλοντός τους, γεγονός που μπορεί να βελτιώσει την ευημερία και την ψυχολογική τους υγεία. Δημιουργία ενός χώρου συμμετοχής και επιρροής για «ευάλωτες» ομάδες πολιτών, οι οποίες συχνά αποκλείονται ή παραμελούνται στις δημοκρατικές διαδικασίες, όπως οι κάτοικοι «υποβαθμισμένων» περιοχών και τα παιδιά.

Αντίκτυπος στην οικονομία: Βάσει εμπειρίας, είναι δύσκολο να μετρηθεί ο οικονομικός αντίκτυπος των πρωτοβουλιών συν-δημιουργίας σε βραχυπρόθεσμο επίπεδο. Ωστόσο, οι τοπικές περιπτώσεις του Co-Bio ενδέχεται να δημιουργήσουν μακροπρόθεσμη οικονομική αξία με διάφορους τρόπους: κινητοποιώντας πόρους των πολιτών για την αντικατάσταση ή τη συμπλήρωση της δημόσιας χρηματοδότησης, βελτιώνοντας την υγεία, την ευημερία και την κοινωνική συνοχή στις κοινότητες και αναπτύσσοντας καινοτόμα σχέδια που μπορούν να επεκταθούν και να εφαρμοστούν από τους δήμους και τις ενώσεις στέγασης.

3. Το Co-Bio ως διαδικασία συν-δημιουργίας

Αυτή η ενότητα εξετάζει το Co-Bio ως διαδικασία συν-δημιουργίας, θέτοντας το ερώτημα: Τι μπορούμε να μάθουμε από το Co-Bio όσον αφορά τις προϋποθέσεις και την προσέγγιση που απαιτούνται για την επιτυχή εφαρμογή της συν-δημιουργίας; Η ενότητα αυτή εξετάζει τα διδάγματα που αντλήθηκαν από τη διαδικασία συν-δημιουργίας, όπως υπογραμμίζουν οι εταίροι του έργου. Μπορείτε να βρείτε έναν πιο αναλυτικό οδηγό για τον τρόπο διευκόλυνσης των διαδικασιών συν-δημιουργίας στην έκδοση «Εξι κλειδιά για τη συν-δημιουργία βιοποικιλότητας - μεθοδολογία» (www.co-bio.vejle.dk/).

Σημεία μάθησης: Τι ήταν δύσκολο;

Όταν ζητήθηκε από τους εταίρους να επισημάνουν ποιες συνθήκες ήταν ιδιαίτερα δύσκολες κατά την υλοποίηση του έργου Co-Bio, ο χρόνος αναφέρθηκε ως το σημαντικότερο εμπόδιο για τη συν-δημιουργία. Συγκεκριμένα, οι εταίροι υπογράμμισαν τρία βασικά ζητήματα: α. Τη γραφειοκρατία και τις αργές διαδικασίες λήψης αποφάσεων στους δημόσιους οργανισμούς β. Τη συνεργασία με εθελοντές ενδιαφερόμενους φορείς και γ. Τη διαχείριση ενός στενού χρονοδιαγράμματος και της πίεσης για αποτελέσματα. Τα σημεία αυτά θα αναλυθούν περαιτέρω στη συνέχεια.

Γραφειοκρατία και αργή λήψη αποφάσεων σε δημόσιους οργανισμούς

Η πρόσβαση στη γη είναι ζωτικής σημασίας για τις δράσεις που σχετίζονται με τη βιοποικιλότητα – και αρκετοί από τους εταίρους επιδίωξαν να συνεργαστούν με δήμους ή τοπικά σχολεία για την αξιοποίηση δημόσιων χώρων. Επισημαίνουν τις αργές και γραφειοκρατικές διαδικασίες στους δημόσιους οργανισμούς ως σημαντικό εμπόδιο για τη συν-δημιουργία.

Στην Πορτογαλία, η συνεργασία με την Gaiurb, μια δημοτική εταιρεία στέγασης, συνεπαγόταν μεγάλους χρόνους αναμονής για την επεξεργασία των συμβάσεων:

«Έπρεπε να περιμένουμε πολύ για τη σύναψη δημόσιων συμβάσεων, επειδή σε μία από τις κοινωνικές κατοικίες έπρεπε πραγματικά να σκάψουμε το έδαφος, οπότε υπήρχε αυτή η αναμονή για να αποκτήσουμε πρόσβαση. Όταν απλώς πρέπει να περιμένεις και δεν μπορείς να κάνεις τίποτα, νομίζω ότι αυτό είναι το μεγαλύτερο πρόβλημα» (εταίρος, Πορτογαλία).

Ένας άλλος εταίρος επισημαίνει την προκατάληψη απέναντι στους δήμους και τις δημόσιες αρχές, ιδιαίτερα στη Νότια Ευρώπη, η οποία δημιουργεί την αίσθηση ότι αυτοί οι ενδιαφερόμενοι φορείς είναι γραφειοκρατικοί και δεν ενδιαφέρονται να συνεργαστούν. Ενώ ένας τρίτος εταίρος έχει μάθει από την πρωτοβουλία Co-Bio ότι η συνεργασία με δημόσιους οργανισμούς απαιτεί πολύ χρόνο και προσπάθεια:

«Έτσι, μάθαμε ότι με τους δημόσιους φορείς χρειαζόμαστε περισσότερο χρόνο για τον προγραμματισμό και για την επεξεργασία όλων των θεμάτων. Σίγουρα, μάθαμε σίγουρα ότι με φορείς όπως ο δήμος ή ένα σχολείο, δεν μπορούμε να κάνουμε τέτοιου είδους ενέργειες όπως: «θα κάνουμε αυτό την επόμενη εβδομάδα και εκείνο την επόμενη εβδομάδα». Χρειαζόμαστε περισσότερη οργάνωση και περισσότερο χρόνο με τους δημόσιους φορείς» (εταίρος, Ουγγαρία).

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

Κινητοποίηση και συνεργασία με εθελοντές

Όλες οι πρωτοβουλίες Co-Bio είχαν ως στόχο την κινητοποίηση και τη συνεργασία με σχετικούς φορείς, όπως κάτοικοι μιας περιοχής ή φοιτητές πανεπιστημίου, καθώς και σχετικές ΜΚΟ. Η συνεργασία με ενδιαφερόμενους που συμμετέχουν σε εθελοντική βάση, οι οποίοι έχουν άλλες υποχρεώσεις και περιορισμένο χρόνο, μπορεί να είναι απαιτητική. Αυτό καθιστά την πρωτοβουλία ευάλωτη από άποψη χρόνου και πόρων και απαιτεί ευελιξία και προσεκτική διαχείριση του χρόνου.

Σύμφωνα με έναν από τους εταίρους:

«Δυστυχώς, η κοινοτική εργασία δεν ακολουθεί πάντα ένα αυστηρό χρονοδιάγραμμα. Όλοι πρέπει να εργάζονται, όλοι έχουν κάποιες υποχρεώσεις, οικογενειακές υποχρεώσεις κ.λπ. Θα έλεγα, λοιπόν, ότι έπρεπε να εισαγάγουμε μεγαλύτερη ευελιξία στο πρόγραμμά μας, στο χρονοδιάγραμμα και στη συνεργασία μεταξύ των διαφορετικών φορέων» (εταίρος, Ελλάδα).

Η συνεργασία με εθελοντές απαιτεί συνεχή παρακίνηση, καθώς και σαφή καθορισμό των ρόλων και των ευθυνών. Σύμφωνα με τους εταίρους, δεν μπορεί να αναμένεται ότι όλες οι εργασίες θα πραγματοποιηθούν από εθελοντές. Ο συγκεκριμένος εταίρος υπογραμμίζει τη σημασία της συνεχούς παρακίνησης των εθελοντών:

«(Οι εθελοντές πολίτες) δεν είχαν τόσο μεγάλη διαθεσιμότητα χρόνου και δυνατοτήτων για αυτό και ένας από αυτούς εξαντλήθηκε πραγματικά προς το τέλος του έργου. Πώς μπορούμε να παρακινήσουμε τους εθελοντές; Φυσικά, οι άνθρωποι γίνονται εθελοντές επειδή θέλουν να προσφέρουν. Αλλά σε αυτό το έργο, υπήρχαν πολλά καθήκοντα (εταίρος, Ουγγαρία).

Διαχείριση ενός στενού χρονοδιαγράμματος και πίεση για αποτελέσματα

Η εργασία με τη φύση και τη βιοποικιλότητα είναι απρόβλεπτη και η περίοδος φύτευσης είναι σχετικά περιορισμένη. Αυτό αποτέλεσε πρόκληση, ιδίως για τις πρωτοβουλίες Co-Bio που υλοποιήθηκαν στη Νότια Ευρώπη. Στην Ιταλία, την Ελλάδα και την Ουγγαρία, το κατάλληλο «παράθυρο» για φύτευση ήταν σχετικά σύντομο, ενώ το πότισμα των φυτών απαιτούσε ιδιαίτερη προσοχή. Ως εκ τούτου, οι εταίροι αναφέρουν ως πρόκληση τον χρόνο που απαιτείται για τον σχεδιασμό και την υλοποίηση. Όταν ρωτήθηκε τι θα έπρεπε να γίνει διαφορετικά την επόμενη φορά, ένας εταίρος ανέφερε:

«Θα ήταν σημαντικό να δοθεί περισσότερος χρόνος για τον σχεδιασμό. Η υλοποίηση θα έπρεπε να είχε γίνει μόνο την άνοιξη. Ο χρόνος ήταν, ας πούμε, πολύ σύντομος. Το καλοκαίρι, κάνει πολλή ζέστη για φύτευση. Μέχρι τον Ιούνιο, τα περισσότερα φυτά είχαν εξαντληθεί από τα καταστήματα, οπότε αυτό ήταν επίσης ένα πρόβλημα» (εταίρος, Ουγγαρία).

Ένας άλλος εταίρος αναλογίζεται ότι μια πρωτοβουλία συν-δημιουργίας όπως το Co-Bio συχνά ισορροπεί μεταξύ προϊόντος και διαδικασίας. Το Co-Bio δημιουργήθηκε με δύο διαφορετικούς στόχους: αφενός, την πίεση για την παραγωγή απτών αποτελεσμάτων όσον αφορά τη βιοποικιλότητα και, αφετέρου, τον πειραματισμό με ουσιαστική συμμετοχή και διαδικασίες συν-δημιουργίας. Ο εταίρος αναφέρει:

«Το έργο έχει σχεδιαστεί με τέτοιο τρόπο ώστε όλοι να επικεντρωνόμαστε ιδιαίτερα στην υλοποίηση συγκεκριμένων περιπτώσεων – και να ξεχνάμε τον σκοπό της διερεύνησης μιας συγκεκριμένης μεθόδου και της απόκτησης γνώσεων. Δεν έχει πραγματικά σημασία αν η

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

περίπτωση είναι επιτυχής – αυτό που έχει σημασία είναι η γνώση που προκύπτει από αυτήν» (εταίρος, Δανία).

Σημεία μάθησης: Τι λειτούργησε καλά;

Εκτός από την αξία που δημιούργησε το έργο Co-Bio, όπως περιγράφεται στην ενότητα 2 της παρούσας έκθεσης, οι εταίροι επισημαίνουν δύο πτυχές του έργου Co-Bio που λειτούργησαν καλά: α. την ποικιλομορφία των συμμετεχόντων και β. τον χώρο για προβληματισμό και ανατροφοδότηση μεταξύ των εταίρων. Οι δύο αυτές πτυχές αναλύονται στη συνέχεια:

Ποικιλομορφία εταίρων και συμμετεχόντων

Το έργο Co-Bio χαρακτηρίζεται από μεγάλη ποικιλομορφία όσον αφορά τους εταίρους, τα πλαίσια εφαρμογής και τις πρωτοβουλίες. Αυτό εκτιμάται ιδιαίτερα από τους εταίρους και θεωρείται σημαντική πηγή μάθησης και έμπνευσης σε θέματα βιοποικιλότητας και συν-δημιουργίας.

Συγκεκριμένα, ένας εταίρος επισημαίνει τη σημασία της συμμετοχής όχι μόνο ΜΚΟ ως εταίρων, αλλά και δημόσιων οργανισμών όπως ο Δήμος Vejle:

«Ήταν πολύ εποικοδομητικό για εμάς, ειδικά με τη συμμετοχή του δήμου Vejle, επειδή εργαζόμαστε επίσης για τον τρόπο συνεργασίας με τους δήμους, οπότε αυτό είναι ένα σημαντικό θέμα στη δουλειά μας. Να μπορούμε να πούμε στην κυβέρνηση της πόλης της Βιέννης: «Κοιτάξτε, έτσι θα μπορούσε να λειτουργήσει και αυτό!» και να πάρουμε το παράδειγμα του Vejle και να το χρησιμοποιήσουμε στη συνεργασία μας» (εταίρος 2, Αυστρία).

Ένας άλλος εταίρος αναλογίζεται πιο γενικά την προσέλκυση της πολυμορφίας σε διαδικασίες και έργα:

«Ο καθένας σκέφτεται διαφορετικά. Και νομίζω ότι αυτό είναι πολύ καλό για τα έργα γενικά και ιδιαίτερα κρίσιμο και για αυτό το έργο. Ειδικά στους κύκλους αναστοχασμού, όταν είχαμε αυτές τις συναντήσεις όπου δύο άτομα να συζητούσαν για μια συγκεκριμένη περίπτωση. Θυμάμαι κάποιες καταστάσεις, όταν υπήρξε μια πραγματική στιγμή συνειδητοποίησης για διαφορετικά άτομα της ομάδας, λόγω αυτών των ανταλλαγών από διαφορετικούς τομείς. Έτσι, για μένα, φάνηκε ότι πρόκειται για έναν πολύ καλό τρόπο ανάπτυξης έργων, που προορίζονται να εφαρμοστούν στον δημόσιο χώρο, για παράδειγμα ο σχεδιασμός δημόσιων χώρων» (εταίρος 1, Αυστρία).

Η σημασία ενός χώρου για προβληματισμό και ανατροφοδότηση

Ο παραπάνω εταίρος αναφέρεται στους «κύκλους αναστοχασμού» στο πλαίσιο του έργου Co-Bio ως μια πολύτιμη ευκαιρία για τους εταίρους να αναστοχαστούν από κοινού τις προκλήσεις και τις πιθανές λύσεις για τη διευκόλυνση των τοπικών έργων καθώς και να μοιραστούν εμπειρίες και γνώσεις.

Οι διαδικτυακές συνεδρίες ανατροφοδότησης που σχεδιάστηκαν και συντονίστηκαν από το Κέντρο για τον Διάλογο των Πολιτών αποτελούσαν ένα ενσωματωμένο στοιχείο του έργου Co-Bio. Οι συνεδρίες ανατροφοδότησης σχεδιάστηκαν σκόπιμα ως «χώρος αναστοχασμού» που περιλάμβανε συναντήσεις «ομάδας αναστοχασμού» για την αντιμετώπιση συγκεκριμένων προκλήσεων που έθεταν οι εταίροι. Αυτό επέτρεψε στους εταίρους να μοιραστούν τις προκλήσεις που αντιμετώπισαν κατά τη διαδικασία και να αντλήσουν έμπνευση και ενθάρρυνση από τους υπόλοιπους εταίρους. Στους κύκλους αναστοχασμού εξετάστηκαν διάφορα θέματα και

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

προκλήσεις, όπως η πρόσβαση σε γη, η κινητοποίηση και η υποστήριξη βασικών ενδιαφερόμενων φορέων, η διαχείριση δύσκολων συνεργασιών με σχολεία και ο καλύτερος τρόπος υποστήριξης της εδραίωσης και της βιωσιμότητας των πρωτοβουλιών.

Οι παρακάτω εταίροι εκφράζουν την εκτίμηση τους για την ανταλλαγή γνώσεων και τη μάθηση που πραγματοποιήθηκε μεταξύ των εταίρων:

«Όσον αφορά την ίδια τη συνεργασία, νομίζω ότι ήταν επίσης πολύ θετικό να βλέπουμε την προθυμία όλων να μοιράζονται και να μαθαίνουν συνεχώς. Ιδιαίτερα στις συνεδρίες ανατροφοδότησης που διοργανώσατε τους τελευταίους μήνες» (εταίρος, Πορτογαλία).

«Υπήρξε μεγάλη ανταλλαγή γνώσεων και εμπειριών. Οι συνεδρίες ανατροφοδότησης ήταν πολύ χρήσιμες. Επίσης, όταν κάποιοι από τους εταίρους είχαν κολλήσει στη δική τους τοπική περίπτωση, μπορούσαν να ανταλλάξουν απόψεις και να συζητήσουν: «Πώς το κάνατε; Ποιες ήταν οι λύσεις σας;» Αυτό ήταν πραγματικά κάτι που βοήθησε πολύ» (εταίρος 2, Αυστρία).

Γνωρίζουμε από την έρευνα και την πρακτική ότι η καθοδήγηση και η διευκόλυνση των διαδικασιών συν-δημιουργίας μπορεί να είναι μια απαιτητική διαδικασία. Έτσι, ο σχεδιασμός ενός χώρου ειδικά για προβληματισμό, αμοιβαία εμπνευση και ανατροφοδότηση αποδείχθηκε μια πολύτιμη επένδυση στο έργο Co-Bio.

4. Συστάσεις με βάση το Co-Bio

Αυτή η ενότητα παρουσιάζει συστάσεις για τους επαγγελματίες σχετικά με τον τρόπο επιτυχίας της συν-δημιουργίας με βάση τις εμπειρίες από την πρωτοβουλία Co-Bio, εστιάζοντας κυρίως στη συν-δημιουργία βιοποικιλότητας σε αστικό περιβάλλον. Μπορείτε να βρείτε μια αναλυτική έκδοση με μεθοδολογικές συμβουλές στο «Έξι κλειδιά για τη συν-δημιουργία βιοποικιλότητας – μια μεθοδολογία» (www.co-bio.vejle.dk/). Η τελευταία ενότητα περιλαμβάνει συστάσεις για τους υπεύθυνους χάραξης πολιτικής.

Οι ακόλουθες συστάσεις για τους επαγγελματίες βασίζονται στην πρωτοβουλία Co-Bio:

Αποκτήστε πρόσβαση σε μια έκταση γης κατάλληλη για τη συν-δημιουργία βιοποικιλότητας

Σε πολλές πόλεις, η γη είναι περιορισμένη και ακριβή – γι' αυτό δεν πρέπει να υποτιμάται η σημασία της πρόσβασης σε μια έκταση γης κατάλληλη για τη συν-δημιουργία βιοποικιλότητας. Αυτή η ανάγκη μπορεί να καθοδηγήσει τις συνεργασίες και τις συμμαχίες που θα θελήσετε να δημιουργήσετε.

Όσον αφορά την πρόσβαση στη γη, τα έξι τοπικά έργα Co-Bio κατέληξαν σε πολύ διαφορετικές προτεραιότητες. Ορισμένα επικεντρώνονται στη βιοποικιλότητα σε ιδιωτικούς κήπους, σε συνεργασία με τους τοπικούς κατοίκους. Άλλα έχουν δημιουργήσει συνεργασίες με δημόσια σχολεία, πανεπιστήμια, εκκλησίες ή σωματεία ιδιοκτητών κατοικιών που ενδιαφέρονται να

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

ενισχύσουν τη βιοποικιλότητα στους χώρους τους. Γενικά, η πρόσβαση σε χώρους όπως πάρκα ή αχρησιμοποίητες εκτάσεις που ανήκουν στον δήμο είναι συχνά δύσκολη και χρονοβόρα.

Δημιουργήστε τοπικές συμμαχίες

Η δημιουργία αποτελεσματικών συμμαχιών είναι απαραίτητη προϋπόθεση για τη συν-δημιουργία αστικής βιοποικιλότητας. Οι συμμαχίες με άτομα και οργανισμούς που διαθέτουν τοπική γνώση, συνδέσεις με σχετικούς ενδιαφερόμενους φορείς και ίσως ακόμη και πρόσβαση σε μια έκταση γης, έχουν αποδειχθεί καθοριστικές για την επιτυχία των πρωτοβουλιών Co-Bio. Συχνά, δεν χρειάζεται καν να αναζητήσετε νέες συμμαχίες, αλλά μπορείτε να αξιοποιήσετε το ήδη υπάρχον δίκτυό σας. Το σημαντικό είναι να δημιουργήσετε συμμαχίες με έναν ή περισσότερους ενδιαφερόμενους φορείς, που μοιράζονται τις φιλοδοξίες σας σχετικά με τη βιοποικιλότητα και θεωρούν ότι η πρωτοβουλία θα εξυπηρετήσει και τα δικά τους συμφέροντα.

Υιοθετήστε μια στάση περιέργειας και ταπεινότητας

Δεν είναι όλοι τόσο αφοσιωμένοι στη βιοποικιλότητα όσο εσείς! Και δεν κατανοούν όλοι τι σημαίνει η βιοποικιλότητα, ή δεν ενδιαφέρονται απαραίτητα για την έννοια. Οι ενδιαφερόμενοι φορείς που θέλετε να κινητοποιήσετε ή να συνεργαστείτε μαζί τους μπορεί να έχουν πολύ διαφορετικά κίνητρα για να θέλουν να συμμετάσχουν σε μια τοπική πρωτοβουλία για τη βιοποικιλότητα. Είναι επομένως σημαντικό να υιοθετήσετε μια ταπεινή στάση και να εξερευνήσετε με περιέργεια το πιθανό «κοινό έδαφος» που μπορεί να συνδέει τις δικές σας φιλοδοξίες και ενδιαφέροντά με εκείνα των άλλων ενδιαφερομένων. Σε αυτό το σημείο, η γλώσσα και η επικοινωνία διαδραματίζουν καθοριστικό ρόλο.

Προσκαλέστε μια ποικιλόμορφη ομάδα συμμετεχόντων

Η βασική ιδέα της ενίσχυσης της βιοποικιλότητας μέσω της συν-δημιουργίας είναι να φέρει σε επαφή άτομα με διαφορετικά ενδιαφέροντα και δεξιότητες, ώστε να συνεργαστούν και να δημιουργήσουν πιο δημιουργικές και βιώσιμες λύσεις. Επομένως, ως συντονιστής της διαδικασίας, θα πρέπει να αναζητάτε ενεργά την ποικιλομορφία. Μην περιορίζετε στην κινητοποίηση «των συνήθων υπόπτων», αλλά επιδιώξτε να προσεγγίσετε διαφορετικές ομάδες συμμετεχόντων.

Μερικές φορές, μπορεί να είναι καλή ιδέα να προσεγγίσετε τους κατοίκους μιας γειτονιάς με στόχο την κινητοποίηση συμμετεχόντων για μια τοπική πρωτοβουλία. Αυτό μπορεί να γίνει μέσω μιας «ανοιχτής πρόσκλησης», για παράδειγμα με τη μορφή εκδήλωσης, εργαστηρίου, διαγωνισμού ή έρευνας, ώστε να ενισχυθεί το ενδιαφέρον για την πρωτοβουλία βιοποικιλότητας.

Εργαστείτε πρακτικά με ορατές δραστηριότητες

Σε γενικές γραμμές, οι έξι πρωτοβουλίες Co-Bio διαπίστωσαν ότι δραστηριότητες όπως η φύτευση, οι δραστηριότητες DIY, οι περίπατοι και οι εκδρομές αποτελούν καλούς τρόπους για να προσελκύσουν το ενδιαφέρον και τη συμμετοχή των πολιτών. Για πολλούς ανθρώπους, η βιοποικιλότητα μπορεί να φαίνεται μια αφηρημένη έννοια. Επομένως, οι πρακτικές δραστηριότητες και η οπτικοποίηση μπορούν να βοηθήσουν τους κατοίκους μιας γειτονιάς να κατανοήσουν καλύτερα τι σημαίνει στην πράξη. Η βιοποικιλότητα μπορεί να λειτουργήσει ως ένα «κοινό σημείο αναφοράς» που φέρνει τους ανθρώπους κοντά για να εργαστούν σε κάτι

Το έργο αυτό χρηματοδοτήθηκε με την υποστήριξη της Ευρωπαϊκής Επιτροπής. Η παρούσα έκδοση (κοινοποίηση) αντικατοπτρίζει αποκλειστικά τις απόψεις του συντάκτη και η Επιτροπή δεν φέρει καμία ευθύνη για την τυχόν χρήση των πληροφοριών που περιέχονται σε αυτήν.

απτό. Η φύτευση και η φροντίδα ενός χώρου πρασίνου απαιτούν συνεργασία και συχνά αποτελούν μια ικανοποιητική εμπειρία για τους συμμετέχοντες να κάνουν μια ορατή διαφορά στην ομορφιά της γειτονιάς τους.

Καθορίστε ένα πλαίσιο και να είστε ευέλικτοι

Οι διαδικασίες συν-δημιουργίας απαιτούν έναν ιδιαίτερο τύπο ηγεσίας. Αυτές οι διαδικασίες μπορεί να φαίνονται ασαφείς, πολύπλοκες και ανοργάνωτες, καθώς οι συμμετέχοντες ανήκουν σε διαφορετικούς οργανισμούς με διαφορετική λογική. Η ηγεσία σε διαδικασίες συν-δημιουργίας διαμορφώνεται και επαναπροσδιορίζεται συνεχώς. Ως συντονιστής της διαδικασίας, καθοδηγείτε ενδιαφερόμενους φορείς που μπορεί να αποφασίσουν να αποχωρήσουν από τη συνεργασία ανά πάσα στιγμή, εάν η κατάσταση γίνει πολύ περίπλοκη ή αν θεωρήσουν ότι η προσπάθεια δεν έχει νόημα.

Το καθήκον του διαμεσολαβητή και, ως εκ τούτου, του ηγέτη μιας διαδικασίας συν-δημιουργίας είναι να βρει τη σωστή ισορροπία. Από τη μία πλευρά, οι συμμετέχοντες – και η πρωτοβουλία για τη βιοποικιλότητα – θα χρειαστούν έναν σαφή σκοπό καθώς και ένα πλαίσιο όσον αφορά τη διαχείριση του χρόνου και των πόρων. Από την άλλη πλευρά, καθώς θα συνεργάζεστε συχνά με εθελοντές, είναι σημαντικό να είστε ευέλικτοι και να προσαρμόζεστε στις ανάγκες των συμμετεχόντων και στην απρόβλεπτη φύση της διαδικασίας συν-δημιουργίας. Καθώς και να υποστηρίζετε την κινητοποίηση και την εμπλοκή των συμμετεχόντων.

Εξασφάλιση της βιωσιμότητας της πρωτοβουλίας

Ένας σημαντικός παράγοντας για τη διασφάλιση της συνέχειας μιας πρωτοβουλίας είναι οι συνδέσεις, οι σχέσεις και οι συνεργασίες μεταξύ των διαφορετικών ενδιαφερόμενων φορέων που αναπτύχθηκαν κατά τη διάρκεια της πρωτοβουλίας. Εάν η πρωτοβουλία σας για τη βιοποικιλότητα έχει σχεδιαστεί και αναπτυχθεί σε συνεργασία με τοπικούς ενδιαφερόμενους φορείς που έχουν καταφέρει να βρουν κοινό έδαφος, τότε είναι πιο πιθανό να είναι βιώσιμη.

Ένας τρόπος για να διασφαλίσετε τη συνέχεια της πρωτοβουλίας σας είναι να τη συνδέσετε με έναν τοπικό οργανισμό που διαθέτει τους απαραίτητους πόρους και είναι πρόθυμος να την υποστηρίξει μακροπρόθεσμα. Ένας άλλος τρόπος είναι να καλλιεργήσετε αίσθημα «φροντίδας και ευθύνης» μεταξύ των τοπικών πολιτών. Οι πολίτες που βιώνουν έναν νέο χώρο πρασίνου ως «δικό τους» είναι πιο πιθανό να τον φροντίζουν και να τον συντηρούν.

Συστάσεις πολιτικής

Ακολουθούν συστάσεις προς τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων σε δημόσιους οργανισμούς που επιθυμούν να υποστηρίξουν και να προωθήσουν την αστική βιοποικιλότητα μέσω της συν-δημιουργίας. Οι εταίροι της πρωτοβουλίας Co-Bio έχουν διαμορφώσει δύο βασικές συστάσεις πολιτικής με βάση τις εμπειρίες τους:

- Πριν ξεκινήσετε τα έργα: Ακούστε προσεκτικά τους σχετικούς φορείς και καλλιεργήστε σχέσεις συνεργασίας πριν αναλάβετε πρωτοβουλίες. Διατηρήστε ανοιχτό πνεύμα και να διερευνήσετε τι υπάρχει ήδη και ποιοι ενδιαφερόμενοι φορείς δραστηριοποιούνται ενεργά στον συγκεκριμένο τομέα.
- Διαθέστε πόρους για να εμπλέξετε τους πολίτες στην πρασίνιση των πόλεων και διευκολύνετε τη συμμετοχή τους. Αναγνωρίστε και υποστηρίξτε τη συμβολή και τις πρωτοβουλίες των εθελοντών, προσφέροντας ένα υποστηρικτικό πλαίσιο, μειώνοντας τα γραφειοκρατικά εμπόδια και προσφέροντας ευέλικτη χρηματοδότηση. Παράλληλα, ενισχύστε και καλλιεργήστε την ανάπτυξη ικανοτήτων μεταξύ των πολιτών και των ΜΚΟ στον τομέα αυτό.

Παράρτημα: Επισκόπηση των ερωτηθέντων

Εταίροι	Πολίτες	ΟΚΠ	Δημόσιος τομέας	Σύνολο Ε.Φ.	Σύνολο Συμμετεχόντων	Σύνολο
Ουγγαρία	4		2	6	1	7
Ιταλία	1	2	1	4	1	5
Αυστρία	2	2		4	2	6
Πορτογαλία			4	4	1	5
Δανία	4			4	2	6
Ελλάδα	1		1	2	1	3
Σύνολο	12	4	8	24	8	32

Ε.Φ. = ενδιαφερόμενοι φορείς

ΟΚΠ= Οργανώσεις της Κοινωνίας των Πολιτών

ko Campus Wien

